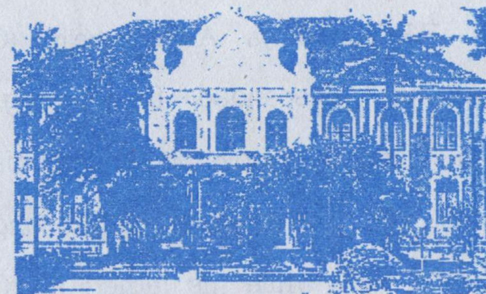
In order to show respect tend King Rama V,H.E.Chao Phya Abhaibhubejhr had a large and beautiful building built in his property in the hope that it would be the place for King Rama V' s next visit to Prachinburi but the King passed away in 1910. When King Rama VI wisited prachinburi in 1911 the building was used as the reception house.

The bulding was built in 1909 by Oward Krskine Company in the same stile as the old building in Battambong, Apart from being the receptionhouse for King Rama VI in 1911 , it was used several times for the Foyal Family including Prince Chumbhonker-Udomsakdi. The Chao Phya himself had never lived in the building except for his funeral ceremony in 1922.

In the later years H.E. suffered from diabetes. He spent a lot of money to charities and public institution including school.hospital and wat. Wat Khaw Phichitra on the opposite bank of Bang Prakong River was totaly built by himself .

H.E.Chao Phya Abhaibhubejhr passed away on August 27, 1922. After his death , his descandant gave the building to King Rama VI and the King gave it to Queen Suvadana. Many year later the Queen herself gave the building to the government in order to be used as the hospital

CHAO PHYA
ABHAI BHU BEJHR
PRACHINBURI

H.E.CHAO PHYA ABHAI BHU BEJHR

(1861-1922)

H.E.Chao Phya Abhaibhubejhr (Chum Abhaivongs) descended form a long line which formerly governed Cambodia as regents. He was born in Battambong on July 29, 1861 while his father, H.E.Chao Phya Kathathorn thoranintra (Yea Abhaivongs) was the regent of Battambong. He in the office of H.E.Chao Phya Vorom Maha Srisuriya vongs (Xuang Bunnag) who was the regent during King Rama V's minority. He was appointe

to be Phya Abhaibhitaksa and went back to Battambong as his father]s assistance. He was Promoted to the post of H.E. Phya Kathathorn tonranintra,the regent of Battambong , when his father in 1892

Battambong and SiamRiep once were the teritories of Cambodia. But in 1786 Cambodia was governed under a regency. The young Prince, Nak One Eng, was sent to live in Bangkok. His coronation as the King of Cambodia led to an agreement that parts of cambodia known as Battambong SiamRiep, and Sri Sopon were ruled by Siam Governors, H.E.Chao Phya Abhaibhubefhr (Ban Abhaivongs) and his descendants.

H.E.Chao Phya Abhaibhubejhr (Chum Abhaivongs) was different form his ancestors as the result of his strdying in Bangkok. He made himself famkliar with general customs of Siam and Ding Rma V's policy. He was noted for his true and constant service to King Rama V. As the regent he was well known for his

exceptional executive ability , In 1903 , he was appointed as H.E. Chao Phya Abhaibhubefhr, Governor of Monton Burapa and Battambong

The relationship between Siam and France was not in peace in the reign of King Rame V. Cambodia accepted protection from France. By the treaties of 1904 and 1907 Siam asd to yield up the province lf Battambong in order to obtain jurisdication over Asiatic French subjects. H.E. Chao Phya Abhaibhubejhr (Chum Abhaivongs) decided to move his family and his followers to Bangkok in 1907. Some of his followers stayed in prachinburi halfway to Bangkok. H.E.Chao Phya Abhaibhubejhr enfoyed living in Prachinburi and settled down there.

ตึกเจ้าพระยาอภัยภูเบศร

ตึกเจ้าพระยาอภัยภูเบศร เป็นตึกผู้ป่วยหลังแรกของโรงพยาบาลเมื่อปี พ.ศ.2452 โดยท่านเจ้าพระยาอภัยภูเบศร (ชุ่ม อภัยวงศ์) ได้จ้างเหมาบริษัทโฮวาร์ด เออร์สกิน ตามแบบศิลปะบาโร้คของตะวันตก มีความประสงค์จะสร้างตึกหลังนี้เพื่อจะใช้เป็นที่ประทับแรมของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว หากเสด็จมลฑลปราจีนบุรีอีก หลังจากเสด็จครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ.2451 แต่พระองค์สวรรคตเสียก่อนในปี พ.ศ.2453 อย่างไรก็ตามตึกหลังนี้ก็ยังคงใช้เป็นที่ประทับแรมของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวในปี พ.ศ.2455 รวมทั้งพระบรมวงศานุวงศ์อีกหลายพระองค์คราเสด็จมลฑลปราจีนบุรี โดยที่ท่านเจ้าของตึกไม่เคยใช้ตึกหลังนี้เป็นที่พำนักส่วนตัวเลยตราบจนสิ้นอายุขัยในปีพ.ศ.2465 จึงได้มีการตั้งศพของท่านไว้ชั้นบนของตึกนี้ก่อนการพระราชทานเพลิงศพในปีเดียวกัน

ความสำคัญของตึกเจ้าพระยาอภัยภูเบศร

นอกจากจะมีความงดงามทางด้านสถาปัตยกรรมแบบตะวันตกแล้ว ยังเป็นตัวแทนความจงรักภักดี ความซื่อสัตย์อดทน และเสียสละของท่านเจ้าของตึกที่จะเป็นอนุสติให้กับคนรุ่นหลัง และด้วยเจตจำนงค์ที่จะสร้างตึกหลังนี้ให้เป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ มิได้สร้างเป็นที่พักให้กับตนเองของท่านเจ้าพระยาอภัยภูเบศรล่วงเลยมาถึง
ปัจจุบันนี้ตึกหลังนี้ยังมิได้เป็นของส่วนตัวของเชื้อสายท่านแต่อย่างใด แต่ได้ใช้ประโยชน์เป็นสาธารณสมบัติของส่วนรวมดังจะสืบทอดเจตนารมย์ของท่าน และในวันที่ 3 พฤศจิกายน 2537 ตึกหลังนี้ยังได้รับเสด็จสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารในการเสด็จส่วนพระองค์เพื่อทอดพระเนตรตึกเจ้าพระยาอภัยภูเบศร

ในปี พ.ศ. 2537 ทางโรงพยาบาลได้รับเงินพัฒนาจังหวัดสมทบกับเงินบริจาคนำมาบูรณะซ่อมแซมตึกเจ้าพระยาอภัยภูเบศร จนกระทั่งมีความสวยงามใกล้เคียงสภาพเดิม และเพื่อให้สถานที่นี้เป็นโบราณสถานที่มีคุณค่ามีประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างแท้จริง ทางโรงพยาบาลจึงจัดให้มีโครงการพิพิธภัณฑ์การแพทย์แผนไทย วัตถุประสงค์คือให้เป็นแหล่งศึกษา ค้นคว้า อ้างอิงรวบรวมการอนุรักษ์ตำรายาไทย การแพทย์ไทย การแพทย์พื้นบ้านของจังหวัดปราจีนบุรี รวมทั้งจะมีการดำเนินการเผยแพร่ความรู้ดังกล่าวให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

ในการนี้ทางโรงพยาบาลได้รับการสนับสนุนจากนายแพทย์ไพโรจน์ นิงสานนท์ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขอดีตปลัดกระทรวง สาธารณสุขให้มีการจัดตั้งมูลนิธิหมื่นชำนาญ แพทย์ ฯ (พลอย แพทยานนท์)ซึ่งทางโรงพยาบาลได้จัดเตรียมการสืบเนื่องตลอดมา จวบกระทั่งแล้วเสร็จจึงได้ทำการเปิดพิพิธภัณฑ์การแพทย์ แผนไทยอย่างเป็นทางการในวันที่ 24 มิถุนายน 2539

__หลังจากอสัญกรรมของท่าน__ ตึกหลังนี้ก็ตกเป็นของตระกูลอภัยวงศ์และเมื่อหลานสาวคนหนึ่งของท่านได้รับการสถาปนาเป็นพระนางเจ้าสุวัทนาวรราชเทวี ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ตระกูลอภัยวงศ์ จึงได้ถวายกรรมสิทธิ์ ในตึกหลังนี้ตลอดจนที่บ้านที่ดินบริเวณนั้นให้กับพระนางเจ้าสุวัทนาต่อมาเมื่อปี 2480 เมื่อพระองค์จะโดยเสด็จเจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดาพระราชธิดา ไปประทับที่ประเทศอังกฤษจึงประทานที่ดินและสิ่งปลูกสร้างทั้งหมดนั้นแก่มลฑลทหารบกที่ 2 จังหวัดปราจีนบุรี เพื่อใช้เป็นสถานพยาบาลสำหรับทหารและประชาชนทั่วไป ซึ่งต่อมาได้โอนมาเป็นของกรมสาธารณสุขและโรงพยาบาลแห่งนี้ ได้เป็นโรงพยาบาลประจำจังหวัดปราจีนบุรีทำ พิธีเปิดเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2484 และได้เปลี่ยนมาเป็นโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศรในวันที่ 24 มิถุนายน 2509 เพื่อรำลึกถึง บุญคุณของท่านเจ้าพระยาอภัยภูเบศร ผู้สร้างตึกและได้สร้างความเจริญรวมทั้งสาธารณสมบัติ ให้กับจังหวัดปราจีนบุรีอย่างมากมาย

__ตึกเจ้าพระยาอภัยภูเบศร__ เดิมทีนั้นเป็นตึกอำนวยการได้มีการดัดแปลงทำชั้นล่างเป็นห้องตรวจโรค ห้องจำหน่ายยาและห้องผ่าตัด ชั้นบนทำหน้าที่รับคนไข้หญิง โดยมีเรือนคนไข้ชายแยกต่างหาก มีเตียงรับคนไข้ 50 เตียงมีโรงประกอบอาหารคนไข้ โรงซักฟอก ที่เก็บศพ เรือนพักคนงาน บ้านนายแพทย์ อย่างละ 1 หลัง บ้านพักพยาบาลอีก 3 หลัง การสัญจรติดต่อกับจังหวัดใช้ทางเรืออย่างเดียว จนใน พ.ศ. 2486 ได้มีการสร้างถนนติดต่อกับจังหวัดโดยขอที่ดินจากเอกชนคือถนนปราจีนอนุสรณ์เป็นถนนหน้าโรงพยาบาลในปัจจุบัน โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศรได้ถูกใช้งานเป็นโรงพยาบาลจนถึงปี 2512 หลังจากที่ตึกอำนวยการในปัจจุบันได้ก่อสร้างเสร็จจากนั้นทางโรงพยาบาลจะใช้ตึกเจ้าพระยาอภัยภูเบศรในการประชุมสัมมนาในบางกรณีจนกระทั่งในวันที่ 25มกราคม 2533 กรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนตึกเจ้าพระยาอภัยภูเบศรเป็นโบราณสถาน

ในระหว่างการใช้เป็นโรงพยาบาลคาดว่ามีการดัดแปลงซ่อมแซมหลายแห่งแต่ไม่ได้มีการบันทึกไว้ แต่เท่าที่ทราบคือบานหน้าต่างเดิมเป็นบานกรอบไม้ติดกระจกทำลวดลายฝังด้วยกระจกสีในเนื้อเป็นลวดลายเถาวัลย์และดอกไม้ ต่อมาได้เปลี่ยนเป็นบานเกล็ดไม้อย่างที่เห็นอยู่ในปัจจุบัน พื้นกระเบื้องชั้นล่างปีกซ้ายได้ถูกเปลี่ยนเป็นพื้นหินขัด เพื่อดัดแปลงเป็นห้องผ่าตัด บันไดปีกทางขวาได้ถูกรื้อไปเพื่อทำการเชื่อมกับเรือนเริ่มแรกที่ใช้เป็นเรือนคนไข้ชาย ดัดแปลงบันไดทางปีกขวามีการรื้อหัวเม็ดตรงราวบันได เพื่อสะดวกในการยกผู้ป่วยขึ้นข้างบน และมีการทาสีทับภาพปูนเปียกบนเพดานตึกทุกห้องซึ่งไม่ทราบว่ามีการทาสีทับในสมัยใด แต่เป็นที่โชคดีว่าในช่วงก่อนการบูรณะใน ปี 2537 ทางโรงพยาบาลได้พบส่วนของลายที่ปรากฏให้เห็นบริเวณห้องโถงชั้นล่างปีกขวา จึงได้แจ้งไปยังหน่วยศิลปากรที่ 5 ในช่วงการซ่อมแซมครั้งหลังสุดนี้จึงได้ลอกสีและซ่อมแซมลายปูนเปียกบนเพดานทั้งหมดยกเว้นห้องโถงกลางชั้นบนลายปูนเปียกได้หายไปอาจเป็นเพราะมีการกระเทาะปูนแล้วฉาบปูนใหม่ก่อน การทาสีเป็นที่น่าเสียดายอย่างยิ่ง เพราะแต่ละห้องมีลายปูนเปียกที่งดงามมาก